

МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦЕЮ В СФЕРІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

MECHANISM OF PUBLIC MANAGEMENT OF INTERNATIONAL COOPERATION IN THE FIELD OF PUBLIC HEALTH

Систему охорони здоров'я можна визначити як об'єднання інституціонального характеру професійної підготовлених людей, що мають переважно медичну освіту, створене з метою зміцнення і підтримки громадського здоров'я, діяльність якого регулюється соціальними нормами. В випадках міжнародної співпраці систему прийнято розглядати як соціальний інститут, в основу якого повинні бути закладені не тільки принципи фінансування організації, а й ідеологічні принципи, а також - ціннісно-нормативний комплекс. Без цього взагалі не може йти мова про взаємозв'язок даного інституту з системою державної безпеки. Механізм міжнародної співпраці системи охорони здоров'я передбачає оцінку стану економічного, соціального і культурного розвитку держав учасників співпраці. Для підтримки міжнародної співпраці одне із особливих місць відведено організації, що безпосередньо впливає на розвиток сфери охорони здоров'я а також глобалізацію ринку медичних послуг – це Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ), що в свою чергу має в своєму складі ряд спеціалізованих міжнародних організації ООН, до яких входять: Міжнародну організацію праці (МОП); Продовольчу сільськогосподарську організацію (ФАО); Організацію Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО). В статті проаналізовано особливості співпраці з міжнародними організаціями в механізмі державної безпеки та охороною здоров'я та розглянуто їх значення, основні функції у державній та світовій системі охорони здоров'я. На основі проведеного дослідження розроблено механізм державного управління міжнародною співпрацею в сфері охорони здоров'я та запропоновано напрями удосконалення ефективності механізму міжнародної співпраці системи охорони здоров'я у забезпеченні державної безпеки. Встановлено, що досягнути результативності представленого механізму є можливим за рахунок виконання таких заходів як: визначення переліку основних, найбільш важливих медичних послуг які повинні бути при розробці базового соціального пакету; розробка нормативно-правової бази для створення і впровадження механізму страхування в систему охорони здоров'я на основі міжнародного досвіду шляхом масового залучення організацій.

Ключові слова: механізм державного управління, міжнародна співпраця, сфера громадського здоров'я, охорона здоров'я, механізм

державного управління громадським здоров'ям

The health care system can be defined as an association of the institutional nature of professionally trained people with predominantly medical education, created to strengthen and maintain public health, the activities of which are regulated by social norms. In cases of international cooperation, the system is considered as a social institution, which should be based not only on the principles of financing the organization, but also ideological principles, as well as - the value-normative complex. Without this, there can be no question of the relationship of this institution with the system of state security. The mechanism of international cooperation of the health care system provides for the assessment of the state of economic, social and cultural development of the states participating in the cooperation. To support international cooperation, one of the special places is given to organizations that directly affect the development of health care and the globalization of the health care market - the World Health Organization (WHO), which in turn includes a number of specialized international UN organizations, which include: the International Labor Organization (ILO); Food and Agriculture Organization (FAO), United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). The article analyzes the features of cooperation with international organizations in the mechanism of state security and health care and considers their importance, the main functions in the state and world health care system. Based on the study, a mechanism for public administration of international cooperation in the field of health care was developed and ways to improve the effectiveness of the mechanism for international cooperation of the health care system in ensuring national security were proposed. Achieve the effectiveness of the presented mechanism is possible through the implementation of such measures as: determining the list of basic, most important medical services that should be in the development of the basic social package; development of the regulatory framework for the creation and implementation of an insurance mechanism in the health care system based on international experience through the mass involvement of organizations.

Key words: mechanism of public administration, international cooperation, sphere of public health, health care, mechanism of public administration of public health.

УДК 351.77

DOI <https://doi.org/10.32843/2663-5240-2020-16-26>

Автомеєнко А.І.

здобувач кафедри економічної безпеки, публічного управління та адміністрування
Державний університет «Житомирська політехніка»

Постановка проблеми. В сучасних умовах актуальними є дослідження проблем державної безпеки в контексті забезпечення системи охорони здоров'я з одночасним вивченням її ринкових механізмів, появою в державних закладах можливості займатись позабюджетною діяльністю щодо надання платних медичних послуг. Будь-яка взаємодія в суспільстві є можливою

тоді, коли для неї присутні необхідні умови. Водночас, їх може виявитися недостатньо для того, щоб взаємодія мала результат і усвідомлювалася як корисне і потрібне. Співпраця системи охорони здоров'я, як і будь-якої іншої системи, складається з необхідних і достатніх умов які забезпечує ефективність взаємодії будь-яких соціальних елементів і частин.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окреслене питання розглядалося в працях вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема: Уйба В.В., Дорошкевич А. С., Сук О. Є., Смелянцев А. П., Ільницька У., Mittelman M., Napaway P., Пидде А.Л., Маруніч Т.А., Колядич М.М., Грицко Р.Ю., Фуртак І.І., Грицко Р. та інші.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми: питання формування комплексного механізму державного управління міжнародної співпрацею в сфері громадського здоров'я залишається відкритим.

Мета статті – дослідити механізм державного управління міжнародної співпрацею в сфері громадського здоров'я.

Викладення основного матеріалу. Система державної безпеки є складним багаторівневим комплексом, який формується на основі об'єктивних та суб'єктивних процесів під впливом зовнішніх та внутрішніх чинників.

До необхідних умов взаємодії системи охорони здоров'я та системи державної безпеки ми відносимо їх інституційний статус. Якби одне з цих утворень не відповідало вимогам соціального інституту, то і характер взаємодії не був би закономірним. Але і при такій ситуації необхідний фактор або фактори, які зроблять інституційні характеристики системи охорони здоров'я і системи державної безпеки достатніми для отримання бажаного результату. Такі умови можуть і не сформуватися. Наприклад, певна ізолюваність організацій, що реалізують функції національної безпеки і медичних установ може бути подолана тільки за певних умов – коли з'являється мета, заради якої

об'єднання зусиль стає життєво необхідним. Загальне завдання і є тією достатньою умовою, яка дозволяє виявити загальну інституційну основу взаємодії.

Для детального вивчення механізму системи охорони здоров'я необхідно розглядати в контексті державної безпеки з соціальними та економічними складовими. Взаємозв'язок цих елементів є важливим при підтримці нормальної життєдіяльності суспільства, що впливає на державну безпеку.

Значна частина вчених розглядає систему охорони здоров'я та притаманні їй медичні послуги, розглядають, поряд зі сферою освіти, житлово-комунального господарства та іншими елементами соціальної інфраструктури, як один з основоположних аспектів забезпечення державної безпеки і суспільства за рахунок збереження та розвитку людського потенціалу якому притаманні кризові явища як самої системи охорони здоров'я так і медичного обслуговування населення, що становить загрозу здоров'ю нації, а відповідно, і державної безпеки.

Відповідно до цієї логіки в Україні державна безпека системи охорони здоров'я виділяється як один із стратегічних національних пріоритетів, що забезпечують такі довгострокові національні інтереси, як:

- підвищення якості життя;
- зміцнення здоров'я населення;
- забезпечення стабільного демографічного розвитку країни.

Зміцнення здоров'я населення і розвиток системи охорони здоров'я визначено як важливий стратегічний напрямок збереження та

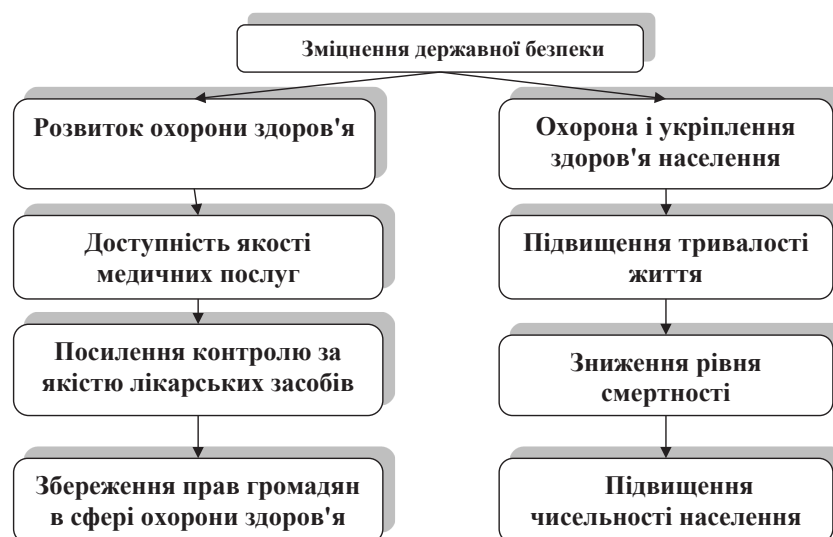


Рис. 1. Основні цілі системи охорони здоров'я в процесі забезпечення державної безпеки

зміцнення державної безпеки. Для реалізації цього напрямку формується державна політика в сфері розвитку системи охорони здоров'я і охорони здоров'я громадян, основні цілі відображені на (Рис. 1).

Характеристика основних цілей сприяє підвищенню ефективності механізму системи охорони здоров'я якій притаманні такі негативні впливи як:

- недосконалість нормативно-правової бази системи охорони здоров'я існуючої системи медичного страхування;
- недостатня доступність медичних послуг, нереалізовані державні гарантії їх надання;
- недофінансування високотехнологічної медичної допомоги.

Таким чином, маємо можливість згрупувати основні напрями забезпечення державної безпеки за наступними групами:

- вдосконалення управління системою медичного обслуговування;
- розвиток видів медичної допомоги;
- створення і впровадження інновацій в наданні медичної допомоги.

Механізм міжнародної співпраці системи охорони здоров'я передбачає однакову доступність медичних послуг для громадян, які мають страхування, а також мінімізацію віддаленості послуг від кінцевого споживача. Таким чином, виникає необхідність забезпечення громадського здоров'я.

Безпека громадського здоров'я [1], в сучасних реаліях, визначається можливістю його використання, по-перше, для формування, відтворення та відновлення громадського здоров'я, по-друге, для отримання інших суспільних благ і соціальних результатів (соціально-економічний розвиток, науковий прогрес, охорону здоров'я, освіту). Водночас, стан ресурсів охорони здоров'я є одним з ключових факторів стану громадського здоров'я, так і забезпечення економічної безпеки системи охорони здоров'я є важливим механізмом забезпечення безпеки громадського здоров'я, складові якої наведені на рис 2.

Отже, під категорією державної безпеки системи охорони здоров'я пропонуємо розуміти стан фінансового, кадрового, технологічного потенціалу системи і її виробничої інфраструктури, що гарантує якість і доступність медичної допомоги населенню (у відповідності з поточними потребами) і забезпечує інноваційний розвиток системи і поширення передових медичних технологій (відповідно з майбутніми потребами).

В ході реалізації сучасних тенденції розвитку світової системи обумовлюють перенесення регулятивних і управлінських повно-

важень на міждержавний або наддержавний рівень міжнародної економічної діяльності. Державами створюються міжнародні організації для вирішення проблем співробітництва, безпеки і розвитку у світовому масштабі [2].



Рис.2. Основні складові державної системи охорони здоров'я

Одним із важливих аспектів діяльності міжнародних організацій є оцінка впливу факторів соціально-економічного характеру які впливають на стан здоров'я населення, тривалість та якість їх життя.

До переліку таких організацій прийнято включати такі як:

- Організація Об'єднаних націй;
- Міжнародний валютний фонд;
- група Світового Банку;
- Світова організація торгівлі;
- Всесвітня організація охорони здоров'я.

Основним завданням створення цих організацій є глобальне регулювання та управління світовими соціально-економічними процесами розвитку, вирішення проблемних питань в тому числі і медичної сфери.

Проте, слід зауважити, що перебуваючи під впливом глобалізаційних економічних процесів та зміцнення відносин міжнародного характеру зазначені організації не завжди у змозі своєчасно та ефективно регулювати на зміни сучасної економічної системи та впливають на своєчасність вжиття заходів, щодо подолання соціально-економічної нерівності в загально-світовому масштабі. Крім того, рішення, що приймаються органами глобального регулювання найчастіше можуть, у ряді держав, посилювати диспаритет соціально-економічного розвитку, а у світовому масштабі поглиблювати дисфункціональність глобальної економічної системи [3].

В ході підтримки міжнародної співпраці ЕКОСОП є організацією, яка регулярно вино-

силь на обговорення питання світового економічного та соціального розвитку, стану міжнародної торгівлі, охорони здоров'я і навколишнього середовища, економічної і технічної допомоги країнам, що розвиваються, народонаселення, природних ресурсів та продовольства, планування та мобілізації фінансових ресурсів, регіональної співпраці тощо.

На сьогодні, економічною та соціальною радою ООН було розроблено Програму «Глобальні цілі сталого розвитку». Завдяки цій програмі відбувається періодичне оцінювання процесу виконання її цілей, що робить можливим більш точно визначити стану світового економічного розвитку, здоров'я населення, забезпеченості продуктами харчування, збереження довкілля, впливу індустріалізації на зміни клімату, рівню освіти, гендерної рівності, можливості працевлаштування та інших проблем людства.

Наявність такої світової програми є надзвичайно важливою для забезпечення своєчасного вжиття усіх можливих заходів корегування механізмів регулювання глобальних міжнародних процесів.

Крім вищезазначеного, міжнародна співпраця передбачає наявність програми розвитку Організації об'єднаних націй (ПРООН) – найбільший міжнародний проект для надання багатосторонньої технічної та інвестиційної допомоги різним країнам[2]. Розроблені проекти ПРООН спрямовуються на допомогу країнам, які розвиваються. Це зроблено задля кращого використання свого економічного потенціалу, підвищення рівня та якості життя населення, наближення медичних послуг, підвищення продуктивності виробництва для працевлаштування та сприяння екологічно безпечному розвитку світової економіки. Наявність цих організацій є важливим для розвитку та підтримки темпів розвитку цих країн, надаючи їм відповідну технічну, фінансову, медичну, просвітницьку та освітню допомогу.

Для підтримки міжнародної співпраці одне із особливих місць відведено організації, що безпосередньо впливає на розвиток сфери охорони здоров'я а також глобалізацію ринку медичних послуг – це Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ). Головною метою її діяльності є «досягнення усіма народами можливого найвищого рівня здоров'я» (стаття 1 Уставу ВООЗ) [4].

Основним завданням ВООЗ є направлення і координація міжнародної роботи у сфері охорони здоров'я у рамках системи Організації об'єднаних націй. До основних напрямів діяльності Всесвітньої організації охорони здоров'я прийнято відносити[4]:

- зміцнення здоров'я населення у всіх країнах світу;
- удосконалення системи охорони здоров'я та розвиток медичних послуг;
- боротьба з неінфекційними та інфекційними захворюваннями;
- епідеміологічний контроль та нагляд.

Також, Всесвітня організація охорони здоров'я передбачає визначення принципи і стратегічних напрямків політики у сфері охорони здоров'я, ґрунтуючись на правових та етичних засадах. Ця міжнародна організація координує пріоритетні питання для забезпечення здоров'я всього світового співтовариства, приймає участь у розвитку партнерських відносин для реалізації спільних глобальних проектів у сфері охорони здоров'я, складає перспективні плани наукових досліджень і розробок у галузі медицини, стимулює поширення і впровадження сучасних наукових розробок у практичну діяльність, сприяє впровадженню та застосуванню норм і стандартів, надає технічну підтримку, ініціює проведення реформ у системах охорони здоров'я різних країн світу, сприяє формуванню стійкого інституційного потенціалу[4].

Також, до повноважень організації прийнято відносити формування здорового способу життя і зміцнення здоров'я людини, не залишаючи поза увагою суспільства та урядів країн-учасників такі фактори ризику як:

- забруднення навколишнього середовища;
- соціальну і гендерну нерівність;
- правові аспекти.

Стрімкі процеси розвитку сприяли появі основних конкурентів організації. На сьогодні ВООЗ активно конкурує із такими новими міжнародними організаціями які також пов'язані з охороною здоров'я, такими як:

- Глобальний фонд боротьби зі СНІДом, туберкульозом і малярією;
- Глобальний альянс з вакцин та імунізації;
- Всесвітній альянс з підтримки грудного вигодовування;
- Фонд Біла і Мелінди Гейтс.

Слід зауважити, що саме Фонд Біла і Мелінди Гейтс є одним з найбільших у світі приватних фондів, мета створення якого передбачає глобальну підтримку системи охорони здоров'я у всьому світі.

За останні півстоліття, у питанні створення глобальної системи охорони здоров'я, дедалі більша роль відводиться Всесвітньому банку, який має значні ресурси, ефективний доступ до топ-керівників у міністерствах фінансів і штат технічних експертів. Всесвітній Банк виділяє мільярдні кредити для підвищення якості

медичного обслуговування у різних країнах світу [5].

Система міжнародних відносин, в яку входить ООН, крім ВООЗ (опікується глобальними питаннями у сфері охорони здоров'я) має в своєму складі ряд спеціалізованих міжнародних організацій ООН, до яких входять:

- Міжнародну організацію праці (МОП);
- Продовольчу сільськогосподарську організацію (ФАО);
- Організацію Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО).

Наявність спеціалізованих організацій є не менш важливою, адже вони безпосередньо пов'язані із вирішенням існуючих проблем у організації охорони здоров'я, медичній науці і глобалізації ринку медичних послуг.

Механізм міжнародної співпраці систем охорони здоров'я включає не лише ряд перелічених організацій, але й суспільні неурядові організації (НДО), яких на сьогодні налічується близько 50 тис.

Найбільш відомими, не менш важливими серед них є такі [3]:

- «Міжнародна організація з прав людини» (Human Right Watch);
- Міжнародна некомерційна організація «Лікарі без кордонів» (Medecins Sans Frontiers);
- Міжнародний комітет Червоного Хреста (ICRC);
- Міжнародна гуманітарна організація «Оxfam».

У 2016 році членами організації «Лікарі без кордонів» надано невідкладну медичну допомогу у 70 країнах світу, однією з яких є Україна, де населення стикається із проблемами обмеженого доступу до медичних послуг. Метою програми є надання необхідної безоплатної гуманітарної та медичної допомоги жертвам конфліктів, природних катастроф, епідемій [6].

Аналізуючи особливості співпраці з міжнародними організаціями в механізмі державної безпеки та охороною здоров'я, необхідно зупинитися на їх значенні, основних функціях у державній та світовій системі охорони здоров'я.

Варто зауважити, що міжнародні організації, як і будь які інші організації, не можуть мати прямого впливу на систему охорони здоров'я [7, с. 226–233].

Такий вплив є опосередкованим, якому притаманні певні правові основи такі як:

1. Верховенство Конституції перед поточним законодавством.
2. Всеохоплюючий і визначальний характер загального (надгалузевого, надвідомчого) законодавства перед спеціальним, галузевим законодавством.

3. Обмежена дію інших нормативних актів.

4. Обмежена службова роль відомчих нормативних актів, особливі умови їх застосування.

Сучасну діяльність міжнародних та національних неурядових організацій спрямована на адаптацію європейських принципів організації охорони здоров'я розглядали різні вчені. Одним із них є Колядич М.М., яких у своїй роботі "Медикосоціальні аспекти управління соціальною сферою в Україні" зазначає, що "в Україні робляться спроби розвивати соціальну політику відповідно до сучасних європейських його зразків. Це зафіксовано прийняттям низки державних актів, які визначають пріоритети та напрями подальшої оптимізації всіх складових державного управління, зокрема Угоди про партнерство та співробітництво між ЄС та Україною, Закону про національну безпеку України, Концепції адаптації законодавства України до законодавства ЄС і Плану дій щодо реалізації пріоритетних положень Програми інтеграції України до ЄС тощо" [8, с. 27–35].

Інший вчений стверджує, що система державного управління охороною здоров'я України також активно співпрацює з міжнародними організаціями в багатьох напрямках, до яких віднесено [9, с. 107–111]:

- прийняття політичного рішення щодо повернення функцій епідагляду до Міністерства охорони здоров'я України;
- створення Центру громадського здоров'я (далі Центр), обрано його генерального директора та забезпечується приєднання до нього лабораторних центрів;
- розроблення і погодження проектної концепції реформування системи громадського здоров'я; проведено оцінку Європейською Комісією та Європейським центром контролю за захворюваннями з питань системи епідагляду за інфекційними захворюваннями;
- проведення оцінки сфери безпеки крові (відповідно до проекту Світового банку);
- продовження оцінки лабораторної мережі з метою подальшої оптимізації; приєднання до міжнародної ініціативи "Глобальний порядок денний з питань здоров'я";
- проведення оцінки Міжнародною робочою групою, напрацьовується дорожня карта імплементації;
- відновлення співпраці з США щодо програми з питань біобезпеки, розпочалася підготовка до впровадження електронної інтегрованої системи спостереження за захворюваннями; ініційовано відновлення розробки нової Концепції розбудови системи біобезпеки та біозахисту.

Водночас, для збереження державної безпеки системи охорони здоров'я прийнято використовувати туку систему індикаторів:

1. Виділення даних, одержуваних з різних джерел, для опису заданих аспектів економічної безпеки охорони здоров'я.

2. Обробка даних з метою виявлення неточностей та їх уточнення, для осіб, які приймають рішення, опису стану державної безпеки охорони здоров'я.

3. Визначення тенденцій зміни стану державної безпеки охорони здоров'я.

4. Встановлення взаємозв'язку між різними аспектами державної безпеки охорони здоров'я, між цими аспектами і соціально-економічними процесами і явищами в сфері та поза сферою охорони здоров'я.

5. Створення інформаційно-аналітичної бази для контролю стану державної безпеки охорони здоров'я і для впливу на її складові.

6. Генерування попереджувальних сигналів про погіршення стану державної безпеки охорони здоров'я, що забезпечують вирішення виникаючих проблем і парирування ризиків.

7. Встановлення орієнтирів, що характеризують ступінь досягнення цілей в сфері державної безпеки охорони здоров'я.

8. Забезпечення доказовості рішень в сфері державної безпеки охорони здоров'я.

9. Порівняння результатів різних управлінських рішень в сфері державної безпеки охорони здоров'я.

10. Здійснення міжнародних порівнянь для виявлення найкращих практик забезпечення державної безпеки охорони здоров'я.

Найчастіше, для дослідження використовують третій, п'ятий та сьомий індикатори..

Необхідно враховувати, що можливості системи індикаторів є обмеженою, це обумовлено постійними змінами стану державної безпеки охорони здоров'я, але не обов'язково вказує на причини зміни стану.

У деяких випадках зміна індикатора може одночасно вказувати на позитивні і негативні тенденції. Наприклад, причиною зростання зареєстрованої захворюваності населення може служити як погіршення громадського здоров'я, так і поліпшення діагностики захворюваності і підвищення доступності медичної допомоги (як і відбувається з пандемією COVID-19).

Оскільки індикатори використовуються для спрощеного опису стану державної безпеки охорони здоров'я, необхідно забезпечити їх повну інформативність.

Усі індикатори формуються на основі офіційної статистичної звітності, яка оброблюється відповідними організаціями. Ці форми

гармонізовані з міжнародними статистичними інструментами:

– статистичні системою Всесвітньої організації охорони здоров'я;

– системою національних рахунків, а також, в значній мірі;

– міжнародною системою рахунків охорони здоров'я.

Одним із нових та найбільш важливих показників є індекс безпеки здоров'я. Вперше річний звіт з Глобального індексу безпеки здоров'я був опублікований у 2019 році. Однією з важливих причин його появи є те, що жодна країна світу не була повністю підготовлена до пандемії, тому виникла необхідність заповнення існуючих прогалин. Структура індексу складається зі 140 питань, які об'єднані по категоріями, кожна з яких має відповідний ваговий коефіцієнт. Більш детально ознайомсь з категоріями за допомогою таблиці

Таблиця 1

Групи категорій питань Глобального індексу безпеки здоров'я

№ з.п.	Назва групи	Ваговий коефіцієнт у %
1.	Запобігання	16,3
2.	Виявлення та звітність	19,2
3.	Швидкість реагування	19,2
4.	Система охорони здоров'я	16,7
5.	Дотримання міжнародних вимог	15,8
6.	Ризики	12,8

За цими критеріями було проаналізовано країни та згруповано їх у відповідності до отриманого результату у такі групи як:

– Найбільш підготовлені, куди увійшло 13 країн;

– Більш підготовлені, куди увійшла 71 країні;

– Середнє значення, де присутні 40 країн;

– Найменш підготовлені, куди увійшло 72 країни.

Для успішної співпраці Україні з міжнародними організаціями охорони здоров'я необхідно розглядати механізм державного управління міжнародною співпрацею щодо розвитку системи охорони здоров'я, як комплекс заходів, які спрямовані на розробку і постійну реалізацію різнобічних державно-управлінських рішень які стосуються адаптації системи охорони здоров'я до вимог міжнародних організацій, а також формування комплексу заходів щодо узгодження ресурсних та забезпечувальних складових реалізації такого механізму та управління ризиками міжнародної співп-

раці, з метою забезпечення високого рівня медичного обслуговування та громадського здоров'я. Міжнародна співпраця в сфері охорони здоров'я призводить до необхідності трансформації механізмів державного управління в контексті управління ризиками такої співпраці, адже ризик в сфері міжнародних відносин може похитнути рівень державної безпеки. Варто зазначити, що державне управління ризиками міжнародно співпраці в сфері охорони здоров'я вимагає, може виступати як методом управління внутрішніми ризиками державної безпеці спричиненими системою охорони здоров'я так і власне така співпраця може бути джерелом ризиків.

З цією метою, за допомогою табл. 3.1, пропонуємо розглядати механізм міжнародної співпраці української системи закладів охорони здоров'я як складний процес.

Отже, узагальнюючи вищевикладений матеріал проведеного дослідження пропонуємо провести групувати міжнародні організації, які є складовою частиною механізму державного управління системою охорони здоров'я в чотири групи:

1. Організації – майданчики для переговорів та комунікації світової медичної спільноти.

2. Міжнародні організації, що рекомендують режими лікування та встановлюють норми та стандарти в охороні здоров'я.

3. Міжнародні гуманітарні та благодійні організації.

4. Міжнародні професійні організації, асоціації, спілки лікарів за професійною ознакою.

Враховуючи сучасний стан державної системи охорони здоров'я для України є надзвичайно важливим підвищення ефективності кожної складової. Основними рекомендаціями щодо 1-ї групи є те, що Україні необхідно збільшити кількість майданчиків для переговорів, а також наблизити їх для всіх регіонів однаково. Це сприятиме залученню світових розумів на територію нашої держави для вирішення найбільш важливих питань що стосуються пандемії, епідемій та попередження шляхів її вирішення.

Щодо 2-ї групи, то важливим є те, що рекомендації щодо режиму лікування повинні бути адаптовані до реалій життя українського суспільства.

3-тя група передбачає залучення гуманітарних та благодійні організації, які будуть допомагати найбільш слабким регіонам.

Щодо 4-ї групи, то важливим є те, що необхідно розширювати кількість професійних організацій які будуть містити лікарів з сусідніх країн-учасників, що дозволить більш швидко та детально обмінюватись інформацією.

Слід враховувати той факт, що в сучасних умовах наше законодавство є вищим за статусом ніж рішення, рекомендації міжнародних організацій, все ж таки останні (в результаті останніх світових подій) почали відігравати суттєве значення в функціонуванні державної безпеки сфери охороною здоров'я.

Для досягнення бажаної ефективності механізму міжнародної співпраці системи охорони здоров'я у забезпеченні державної безпеки першочергово необхідно:

1). вдосконалити механізм фінансування закладів охорони здоров'я всіх рівнів надання медичної допомоги, адже на сьогоднішній день відсутнє чітке визначення обсягу необхідних гарантій щодо забезпечення громадян безоплатною медичною допомогою. Ця необмеженість не обумовлена Конституцією України, в якій обсяг цих гарантій неможливо покрити лише за рахунок публічних фінансів. В результаті такої необмеженості в громадяни виникає необхідність залучати значні витрат на оплату медичних послуг та лікарських засобів за межами державних закладів охорони здоров'я.

Наявність такої неефективності даної складової фінансового забезпечення формує структурну неефективність системи в цілому та впливає на державну безпеку. Для усунення цієї невідповідності необхідно врахувати наступні заходи:

– впровадити нові механізми фінансування – поступовий перехід до фінансування на основі медичних послуг та гарантованого переліку медичних послуг (за умови прийняття відповідних нормативних актів);

– укладати чітко сформовані договори про надання медичних послуг, що входитимуть до гарантованого пакету медичних послуг, які чітко міститимуть перелік послуг та їх вартість, відповідальність сторін та обов'язки кожної сторони;

– впровадження методики обрахування вартості медичної послуги;

– впровадження ефективних форм оплати (яка міститиме якісний показник ефективності отриманих послуг).

2). вдосконалити та адаптувати до українських реалій механізму медичного страхування.

В цьому випадку медичне страхування має передбачати право кожного громадянина на одержання мінімальної первинної медичної допомоги. Одночасно необхідно провести реформування мережі закладів охорони здоров'я, змінити особливості їх фінансування.

Досягнути результативності представленого механізму є можливим за рахунок виконання таких заходів як:

**Механізм державного управління міжнародною співпрацею
в сфері охорони здоров'я**

1. НАПРЯМИ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ В СФЕРІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я			
1.1. Міждержавна взаємодія	1.2. Взаємодія із міжнародними організаціями	1.3. Міжінституційна взаємодія	
Взаємодія між державами в сфері охорони здоров'я	Взаємодія держави із міжнародними організаціями щодо охорони здоров'я	Взаємодія між закладами охорони здоров'я (приватні, комунальні, державні)	
2. СУБ'ЄКТИ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ В СФЕРІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я			
2.1. Організації-майданчики	2.2. Міжнародні організації в сфері охорони здоров'я	2.3. Міжнародні гуманітарні та благодійні організації	2.4. Міжнародні професійні організації, асоціації, спілки лікарів за професійною ознакою
Організація переговорів та комунікації світової медичної спільноти	Рекомендують режими лікування та встановлюють норми та стандарти в охороні здоров'я	Організація гуманітарної та фінансової допомоги державним системам охорони здоров'я	Професійна допомога лікарям, обмін досвідом, кадрова підтримка, мобільність
Впливають на державну систему охорони здоров'я:			
<i>Організаційна та інформаційна підтримка</i>	<i>Сервісна та медична підтримка</i>	<i>Фінансова та матеріальна підтримка</i>	<i>Кадрова та професійні підтримка</i>
3. ЗАВДАННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНОЮ СПІВПРАЦЕЮ			
3.1. Формування нормативного забезпечення міжнародної співпраці		3.2. Забезпечення комунікації із міжнародними інституціями	
3.3. Формування фінансового забезпечення міжнародної комунікації		3.4. Формування кадрового забезпечення міжнародної комунікації	
3.5. Організація міжнародних заходів щодо співпраці		3.6. Організація постійної ідентифікації ризиків міжнародної співпраці	
3.7. Формування позитивного іміджу країни в міжнародних інституціях		3.8. Формування прогнозів громадського здоров'я в Україні та світі	
4. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ			
4.1. Методи: організаційні, економічні, психологічні, спеціальні	4.2. Важелі: економічні, фінансові, правові, організаційні, політичні	4.3. Інструменти: технології, програми, конвенції, постанови	
Ключові напрями			
Стратегія міжнародної співпраці в сфері охорони здоров'я	Карта управління ризиками міжнародної співпраці	Розробка комунікаційної карти міжнародної співпраці	
5. СУБ'ЄКТИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНОЮ СПІВПРАЦЕЮ			
Органи державного управління	Місцеві органи влади	Заклади охорони здоров'я	Професійні організації
Міністерство охорони здоров'я	Обласні управління охорони здоров'я	Приватні ЗОЗ	Професійні спілка працівників охорони здоров'я України
Міністерство фінансів		Комунальні ЗОЗ	
Національна служба здоров'я	Відділи охорони здоров'я при міських радах	Державні ЗОЗ	Інші професійні організації
Центр громадського здоров'я		Заклади вищої освіти	

– визначення переліку основних, найбільш важливих медичних послуг які повинні бути при розробці базового соціального пакету;

– розробка нормативно-правової бази для створення і впровадження механізму страхування в систему охорони здоров'я на основі

міжнародного досвіду шляхом масового залучення організацій.

Висновки. Врахування прогнозів міжнародних організацій, їх рекомендації, грантова діяльність, фінансування та безпосередня організація та участь у гуманітарних місіях, програмах благодійності в сфері охорони здо-

ров'я значно посилюють вплив міжнародних організацій на систему охорони здоров'я всіх країн світу. Перспективою подальших досліджень у цьому напрямі є вивчення функцій міжнародних організацій охорони здоров'я, розробка рекомендацій щодо створення умов для подальшої співпраці органів державного управління та міжнародних організацій в сфері охорони здоров'я на території України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Уйба В.В. Медико-санитарная безопасность: методологические основы мониторинга и управления / В.В. Уйба – М.: ФМБА, 2009. – 165 с.: ил.
2. Філософія глобальних проблем сучасності. Конспект лекцій / Дорошкевич А. С., Сук О. Є., Смелянцев А. П. – Харків : ХНАДУ, 2014. – 174с
3. Ільницька У. Процес інституціоналізації неурядових міжнародних організацій та перспективи розвитку. – Вип. 25, 2013 [Електронний ресурс]: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/21118/1/21-119-123.pdf>
4. The Official site of The World Bank [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org>.
5. Mittelman M., Hanaway P. Globalization of Healthcare [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3833491>.
6. The World Health Report 2015:research for universal health coverage. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/85761/1/79789240690868-rus.pdf>.
7. Пиддє А.Л., Маруніч Т.А. Нормативное регулирование деятельности медицинских организаций в условиях разграничения полномочий между органами власти. Медичне право України: правовий статус пацієнтів в Україні та його законодавче забезпечення (генезис, розвиток, проблеми і перспективи вдосконалення). Матеріали II Всеукр. наук. практ. конф., 17–18. Квітн. 2008 р. м. Львів: НУ "Львівська політехніка", 2013, С. 226–233.
8. Колядич М.М., Грицко Р.Ю., Фуртак І.І. Медико-соціальні аспекти управління соціальною сферою в Україні. Молодий вчений. Медичні науки. 2019. № 6 (70). С. 27–35.
9. Грицко Р. Громадське здоров'я і сімейна медици на об'єднаних територіальних громад. Актуальні проблеми державного управління. 2018. № 4 (76), С. 107–111